

ДЕННИК УЧАСНИКА ПОХОДУ БЕЗРОБІТНИХ ДО ЛОНДОНУ.

Великий похід англійських безробітних до Лондону скінчився. Учасники його йшли групами з різних кінців країни (з Шотландії, Південної Вазії, Йоркширу, Дербема, Нортгемптоншира та інш.) дійшли до столиці. Як у Лондоні, так і по дорозі вони зустрічали щире співчуття робітничих мас, що підтримували їхній протест, тушу байдужість влади і саботаж профбюрократів. Один з учасників походу, що йшов на чолі однієї з шотландських колон, день у день назустріч описував похід у листах до дружини. Він дуже детально об'являв і просто описує настрої учасників походу, як їх зустрічали в різних містах, всі труднощі та радощі од почуття робітничої солідарності. Тут наводимо уривки з цих листів, які з його дозволу надіслав тов. Морфі, член ПК англійської компартії.

Глезго. Неділя, 21. січня 1929. Прийшли з Лотгеллі до Глезго в 12 год. дня. Нам привели до "гостиниці", де нам дали обід — кашу й картоплю. Потім нас привели і в нашу "спальню". Я вперше бачу таку гостиницю. Вона нагадує турму, якої камери перетворені в кімнати. Єдина різниця в тому, що тут немає залізних ґрат. Всі спальні відокремлені одна від одної тоненькими фіанерними перегородками. Ми профедіювали на майдан, де відбувся багатолюдний мітинг, що тривав більше як дві години.

Увечері відбувся другий мітинг у великій міській залі. Тут було мало народу. Річ у тому, що незалежна соціалістична партія влаштувала вечір з музикою і кіно "Олімпія" недалеко від нашої залі. У місті, що обрало Мекстона до парламенту, спостерігається деяка ворожість до нашого походу. Мекстон має великий успіх серед тутешніх жінок. Як тільки хто-небудь згадає його ім'я, лунають оплески. Мені здалося навіть, що була спроба свідомо зірвати наш мітинг. Деякі жінки у хусточках кричали і свистіли, коли виступав Квін, бо він наважився критикувати Мекстона. Квінові увірився терпіння і він сказав жінкам, що сподівається, що кров Джіма Коннолі (страчений вождь ірландських робітників повстанців) коли-небудь задухне всіх робітничих ватажків в Англії.

Я не міг заснути до ранку. Встав знову в 8 годині. На сніданок нам дали кашу і яйце з хлібом та чаєм. Ця гостиниця призначена для бездомних. Люди, що дістають допомогу на безробіття, можуть мати тут їду за 10 шілінгів на тиждень і ліжко за 6 шілінгів на тиждень. Після цього їм залишається один шілінг на тиждень на "розкіш".

Притулок армії порятунку. Вікторію, 23. січня. Геннінгтон приїхав сьогодні. Вирішено, що ми підемо із Глезго завтра в 10 год. ранку. Всі в зборі — 143 особи. Вони спрацюють

могу від робітників і можемо наповнити на профспілкових ватажків. Ми обідали в гірничому селі, де нас дуже гарно зустріли. Всі жінки гірників вийшли на вулицю і вмовляли нас не відступати.

Новий Кемнок. Субота 26. січня. Тут у нас не було приміщення. Ми намагалися дійти контакту з "робітничим" мейором. Після довгих шукань ми знайшли його і він завіз нас, що рада ухвалила не давати нам місцевого приміщення. Коли ми вели переговори, учасники походу стояли на вулиці і співали революційних пісень. Тов. Геннінгтон дав зрозуміти мейорові, що коли він не поступиться, вони можуть перейти від пісень до діла. І ми дістали приміщення.

По дорозі нас повідомили, що місцеві гірники придбали для нас півтора пирогів, кілька віяних круп, 36 фунтів банок консерв, півтора кіла цукру і фунт чаю. Голова робітничого кооперативу дав нам скриньку помаранч, а сам кооператив дав 120 фунт. Жінка секція Партії Праці привізла приміщення, зварила обід.

Люди в хорошому стані. Лікар тільки трохи одіслав додому з хворими ногами.

Торнґіла. Неділя 27. січня. Прийшли сюди ввечері о пів до шостої. Йшли п'ятнадцять миль. Дорога була важка, бо весь день падав сніг. Один хлопець із Глезго серйозно захворів. Я думаю, що не грип. Снігом в приміщенні міської ради. Тут ми дістаємо хліб даремно. Наш збір за день становить 104 шілінги. Це дуже добре, беручи до уваги, що ми пройшли тільки через одне невеличке село.

Аннап'ю. 29. січня. Ми вийшли з Демфріс тільки в пів до третьої сьогодні, бо дороги були в жалювистому стані: сніг розтав і йшов дощ. У Демфріс нам дали по одному яйці, по дві булочки і чай. Мейор — не член Партії Праці і тому зустрінувшись нас так гарно. У Демфріс захворів доктор Гоґс. У його плеврит і довелося покласти його в лікарню. Сьогодні йому краще, але він не зможе вийти щонайменше протягом двох тижнів.

Тут ми дістали приміщення міської ради. Дивно, що міська влада ставиться до нас краще, ніж члени Партії Праці.

Карлейл. Середина 30. січня. Ми приїшли сюди ввечері після важкого переходу в 18 миль. По дорозі було багато сід, і жінки зустріли нас з великим співчуттям. Одна ста-

ЖАХЛИВА СТАТИСТИКА.

146,584 осіб забитих, 67,309 — поранених та покалічених, 115,667 — заарештованих. Ось підсумки білого терору буржуазної "демократії" в різних країнах за один тільки 1928 р. Числом забитих і поранених на смерть, перше місце посідає Китай. За далеко неповних відомостей тут контр-революційні генерали і реакційні кумітанівці вбили 138,413 робітників та селян. Дуже змінився терор і по інших колоніальних та напівколоніальних країнах. Особливо жорстокий американський імперіалізм. Французька воєнщина відновила свої карні експедиції проти рифів. Бомбами з аеропланів у Марокко забито 1,107 повстанців. З європейських країн перше місце числом жертв білого терору посіла в 1928 р. Югославія. На одному з перших місць серед країн білого терору стоїть Польща. Проте, числом і довгістю голодувань Польща поступається першості Румунії. В Болгарії, не зважаючи на неодноразові неорієнтовані спроби уряду Ялпачева, тривають убивства революційних діячів з темного закутку. У цій жахливій статистиці видно лише сучасного капіталістичного суспільства, що намагається терором відстрічити час своєї неминучої загибелі.

руха плакала, друга сказала: "Я хотіла б піти з вами". А третя пропонувала нам пакет, кажучи: "Це все, що я маю, але це допоможе вам".

В Карлейлі нас зустріли тисячі робітників. Рада профспілку Карлейла організувала для нас чай, вечерю і сніданок та дала два приміщення для спання. Народ тут, очевидно, дуже гостинний. Наші фонди, коли ми вийшли з Аннап'ю, становили щось 10 шілінгів. Тут зробили хороший збір. Відбувся великий мітинг на майдані. Це, перший пролам у бар'єрі, що його Генрада намагалася організувати проти нас.

Пенріс. Четвер, 31. Пти було дуже важко. Починаючи від Карлейла дорога йде вгору. Двоє чи троє упало на дорозі. Безперервно йшов дощ.

Місцева організація Партії Праці у Пенрісі дала нам чаю з картопляним пирогом у не обмежених кількостях. Тутешні люди відрізняються від шотландців. Вони гостинніші й привітливіші. Погода похмура, але не холодна.

Кендалл. П'ятниця 1. лютого. Ми приїшли до Кендаллу з Пенріс ввечері. Йшли 22½ милі. Частину дороги довелося їхати в автобусі, бо дороги для пішоходів майже неприступні. Тут найгірше місце з усіх, де ми були. Тільки в останню хвилину вдалося добути приміщення. Ми йшли підчас зливи і наша одяг промок наскрізь. Власники приміщення відмовилися запалити у печі. До того ж ми нічого не їли від 9-ої години учорашнього вечора до 7 години сьогоднішнього вечора.

Це не значить, що тутешні

робітники ставляться до нас вороже. Тільки місцеві ватажки разом з поліцією роблять усе можливе, щоб саботувати похід. Але настрої безробітних країн, ніж спочатку. Тепер уже жаде саботаж не може припинити походу.

Геннінгтон поїхав від нас сьогодні до Лондону на партійний з'їзд. Його виражали дуже тепло.

Ланкастер. Неділя 3. лютого. Ми приїшли сюди в Кендалл в 6 годині вечора пройшовши 20 миль протягом 6½ годин. Деякі хлопці падали на дорозі. Довелося везти на моторі.

Кендалл — погане місто. Робітники, очевидно, політично дуже відсталі і не думають ні про що.

Р. Бейрдіж.

ЗАЯВА ПИСЬМЕННИКА ЯЦКОВА.

Відомий письменник М. Яцків, що замарав своє добре назване рідне місто сумної слави "Рідного Краю" і участь в акції Твердохліба і компанії, довгі роки не давав про себе знати. Сидів тихо і працював в одному з банків. Щодня тепер обзивався при нагоді заснування у Львові нового хлібохлібського товариства "Згода". Головою цього товариства мав стати другий редактор В. Демичук, а редактором нової рептилі М. Яцків. На засіданні розвинулася широкі дискусія на тему чи уживати терміну руський чи український. Аранжери зібрання обстоювали слово руський. Проти цього виступив Яцків і з обуренням покинув засідання.

ВІСТІ З ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ.

НАГЛЯНІ СУД У ЛЬВОВІ.

В п'ятницю 15. березня ц. р. відбувся у Львові наглядний суд над Романом Мициком, студентом, за співучасть у нападі на ластаря Кохановського в дні 6. березня. На розправі Мицик заявив, що до нього приєднається, однак що напад був виконаний виключно по наказу УВО. Його завдання було обеззброїти ластаря не вживаючи зброї. Про співучасті в нападі, як також про саму організацію УВО Мицик відказався давати які небудь інформації. Одною з причин, це, що головним завданням УВО є збудувати українську незалежну державу.

Трибунал по переслухав декількох свідків відкинувши всі висновки оборони і по короткій нараді засудив Мицика на 7 літ тяжкої тюрми.

На маргінесі цього вироку львівський есецький "Дзєнік Людовий" пише: Мусимо з жалем ствердити, що теперішній уряд в Польщі нічого не зробив, щоб злагодити польсько-український конфлікт. Доки не усунеться перешкод поміж обома суспільствами, доки уряд буде відтяти від залагодження тої нетерплячої проволочки проблеми, доти не може бути мови про усунення воєнного стану між суспільствами польською і українською.

Українські часописи з цензурних зглядів здержалися від особистої оцінки вироку.

ПО ЗАМАХУ У ЛЬВОВІ.

Публічна опінія ще до сьогодні невтихомирена. Поліція переводить далі арештування української молоді, а в пресі появляються комунікати, що поліції вдалося врешті цілковито здиківувати УВО. Через кілька днів українці міста Львова були приготовані на контракцію польського студентства. Поліція однак безвладно тимчасово українських інституцій і не допускала до виступів. Лише корпоранти відбули збори, на яких присягали на свої шпани пімсту українцям.

Виявом настроїв мас були похорони застреленого Любонича. Поліція не дозволила навіть висунути похоронних оповісток, а як лише вони появилися, зараз ж здирали. Похорони були призначені на 3 годину по полудні, але вже о 12-й годині приказала поліція родні вивести помершого. Помершого справді похоронили скорше, та проте на похорони о 3-ій годині зійшлися непрогладні маси, як молоді, так і старшого громадянства. Поліція почала розганяти учасників. Одна частина силою відстала на цвинтар, над якою моголово поклали вінки та почала співати революційні пісні. Поліція знову інтерв'ювала і добутими шаблями розігнала учасників, причім кілька тяжко ранила, а 22 арештувала.

ВСЯЧИНА

По радіо. — Між Ленінградом і Москвою розпочато пересилання фотографій малюнків і рукописів телеграфічно й по радіо.

Колективи. — В Радянському Союзі є 32,000 колективних господарств.

Реформи. — В Персії видають закон, після якого всі мешканці мусять носити європейську форму одягу.

"Обкультурили". — За 18 літ французького панування в Конго (Південна Африка) під гнетом страшного визиску загинуло два мільйони негрів. Три чверть населення в тій країні вмирає в перших роках життя.

За один рік. — В 1928 році в Німеччині на промислових і сільсько-господарських підприємствах було один мільйон нещасних випадків.

Париж. — В Парижі, на основі останніх вістей, є 2,871,429 душ населення, з них 293,442 чужинців.

Ленінград. — На 1. січня 1929 року в Ленінграді нараховувалося 1,776,200 населення, в тому 853,900 чоловіків і 922,300 жінок. За рік населення зросло приблизно на 75,000 душ.

Великан. — В Москві перебувало великий універсальний магазин, який перепустило на день до 200,000 покупок.

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ!

ЧИТАЙТЕ І РОЗПОВІДУЙТЕ ТАКІ ЧАСОПИСИ І ЖУРНАЛИ:

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ" — одиниці український робітничий часопис в Канаді, виходить три рази на тиждень. Передплата: \$4.00 на рік, \$2.00 на півроку.

"ФАРМЕРСЬКЕ ЖИТТЯ" — одиниці літній фармерський український часопис в Канаді, що боронить інтереси працюючого фармерства. Передплата: \$2.00 на рік, \$1.00 на півроку.

"РОБІТНИЦЯ" — одиниці журнал в українській мові для працюючої жіноцтва, виходить два рази на місяць. Передплата: \$1.50 на рік, 80 центів на півроку.

"СВІТ МОЛОДІ" — одиниці журнал в українській мові для української роб.-фарм. молоді, виходить раз на місяць. Передплата: лише 50 центів на рік.

Передплата на поштові члени й журнали посилайте або на ім'я коного часопису зокрема, або на ім'я й адресу:

WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASS'N Ltd.
Cor. Pritchard & McGregor St.,
Winnipeg, Man.

Товариші й товаришки! Відновляйте передплату на "Укр. Робітничі Вісті"!

"КРАСІН" В ПОЛЯРНИХ ЛЬОДАХ.

НАРИС М. ШПАНОВА

(Продовження.)

Нарешті, дев'ятор закінчив свою роботу, і сиренький портовий катер повів його до Кронштадту. На нижньому місткові чути дзвінки телеграфу, стрілки показників зупинилися на "повному ході". Похід розпочався.

Балтика.

На світанку 16. червня ми залишаємо води Кронштадтського рейду і входимо в Балтійське море. Балтика зустрічає нас, як завжди, неприхвально. Година похмура, сонця немає. Лише коли-не-коли пробивається воно крізь густі пасма хмар; підганяні пронизливим вітром, біжать білі баранчики.

Місце на "Красіні" менше, ніж людей. Мені пощастило. Разом з кіно-оператором Блауштейном в лотерей розіграти місце ми витягли квиточком із словом "лазарет". Це дало нам право на покій в перший-кращий час доби, власний куток, не те, що там, хто в кают-компанії хоч-не-хоч мусить вставати аж ген-ген до того, як бюджетники починають розкидати по столах приладдя до чаю.

Лазарет "Красіна" — тісна каюта на чотирьох ліжках; тут такі й антека; між каютою і ванною вузький прохід, вздовж якого підвішено

ще два ліжка. Цей прохід і є наша квартира. Наше ліжко в лазареті — товсті труби паропроводу, що проходять по-під стелею каюти; вони нагрівають повітря до 20° і треба тільки на хвилину закрити ілюмінатор, як ртутний стовпчик в термометрі невідомо підскакує до 25—30°. Нещастя наше подвоюється ще надмірною спрагою нашого квартирхоазіяна, судового санітара Анатолія Івановича Чукина, який розгріває парову водогрійну кілька разів на день.

Надвечір 16-го, на правому березі проходить повз нас біла весла маяка "Сескар". Рептом судовою радіо-станція дістає повідомлення, що слідом за нами летить із Ленінграду гідролітак із запасними частинами до літака Чухновського, яких, поспішаючи, забули взяти під час від'їзду.

Відають наказ йти малим ходом. З хвилини на хвилину ми чекаємо, що ось-ось з боку Ленінграду з'явиться літак. Але минає мало не година, перш ніж в сірому небі чути виразний гул мотору, і чорна крапка з'являється над нашим влаштуванням. "Красін" став. Чорна крапка виростає в гідролітак, що кружляє над нашими щоглами. Літаючі два білі сліди на поверхні моря, гідролітак сідає недалеко від нашого борту і здає на шлюпку два коробики авіаційного майна. А ми користуємося цим останнім вісником радянської землі, щоб передати запізнілі листи.

Покружлявши над нами, літак пішов назад, і літун Гагозів — суперник Чухновського в експедиції "Красіна" — послав останнє привітання своєю величезною шкірною рукавицею. Знову, слухаючись дзвінка машинного телеграфу, закурилися гвинти, і півняві хвилі побігли у нас за бортами.

На правому фінському березі засвічуються

вогни маяків, переморгується і наче дражнить нас своїми блискучими очима. Ліворуч, на естонському березі, маяків майже не видно. Ілюмінатори з води виростає темний силует корабля з ледве помітним зеленим вогнем, і на нашу антену раз-у-раз пліне запитання: "Хто? Куди? Чого?". І так само раз-у-раз, діставши нашу відповідь, корабель вітає нас традиційним морським привітанням — "швидко плавати".

Всі, хто на палубі, готуються до штурму, яким, як віщують моряки, нас має зустріти Балтика. Особливо багато уваги віддають величезній алюмінієвій птиці, що розлягається на помості між трубами "Красіна". Огорожена підпорками з дощок і колод, вона заповнює всю палубу, чекаючи роботи, що має бути десь далеко на півночі, в крижаних просторах Льодового океану.

Око Аркона.

До ночі 17-го небо прояснюється. Яскраві зірки позиряють на нас, конкуруючи зблисками з малюсеньким оком маяка на обрії. Однак, це не берег. Це Хольм-Уден — маяк на північній частині острова Готланд.

На його неприступних скелях майже немає вогнів, і тільки досвідчений око вахначка* може розгледіти червоні крапки рибальських виселків в розцілинах між високими кручами.

Із темряви, відзеркалений в чорній воді, іде нам своє привітання маяк Аркона з острова Рюген. Яскраво моргне, затухне, знову заблімає, і здається, що й там, далеко, на відірваній лодині, так спалахує надія в серцях шести італійців, притихує і знову спалахує яскравим вогнем, коли в навушниках радиста лунають

* Вахтенного начальника.

(Далі буде.)